

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Vedat Işıkhan tarafından Anayasa'nın 98'inci ve İçtüzük 'ün 96'ıncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Keziban KONUKCU KOK

İstanbul Milletvekili

Sendika hakkı çalışma hayatında yer alan ve işveren karşısında bireysel olarak güçsüz durumdaki çalışanların örgütlenmesi amacıyla gerek ulusal mevzuatlarda gerekse de devletlerce onaylanmış uluslararası belgelerde yer alan bir haktır. Öyle ki bu hak uluslararası sözleşmelerin yanında ulusal düzenlemelerle de güvenceye alınmaktadır. Aynı zamanda emekçilerin çıkarını korumak amaçlı sahip olunan sendika hakkı Anayasa'nın 51. maddesi ve 6356 sayılı Kanunun "İşçiler, sendikaya üye olmaları veya olmamaları, iş saatleri dışında veya işverenin izni ile iş saatleri içinde işçi kuruluşlarının faaliyetlerine katılmaları veya sendikal faaliyette bulunmalarından dolayı işten çıkarılamaz veya farklı işleme tabi tutulamaz." hükmü ile de güvence altına alınmıştır.

Türkiye'nin de imzalayarak taraf olduğu Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO) sözleşmeyle üyelerine örgütlenme hakkının serbestçe kullanılmasını sağlamada tüm tedbirlerin alınması hususunda yükümlülük getirmektedir. Ancak Türkiye'de örgütlenmeyi zorlaştıran yasal mevzuat ve özellikle işverenlerin sendikalaşmaya yönelik olumsuz tutumları emekçilerin en temel ve doğal haklarını kullanmalarına, işçilerin uzun yıllara dayanan mücadeleleri sayesinde elde ettikleri kazanımlarının saldırıya uğramasına neden olmaktadır.

AKP iktidarının sermaye yanlısı neoliberal uygulamaları ile semirtilen sermaye sınıfının anayasaya, yasalara, sendikalar yasasına, uluslararası sözleşmelere aykırı örgütlenme özgürlüğünün ihlali anlamına gelen sendikasızlaştırmaya yönelik durmak bilmeyen saldırıları, hak gaspları sürerken işçiler de direnmeye, hakları için mücadele etmeye devam etmektedirler. Bugün birçok işyerinde yaşanan eylemlerden bir tanesi de İstanbul'un Esenyurt ilçesine bağlı Akçaburgaz Mahallesi'nde bulunan Trendyol Express Dağıtım Merkezi'nde yaşanmaktadır.

Birçok taşeron şirket ile ortaklaşarak depo işçilerini haberleşme iş kolunda gösteren, işçilerin haklarını gasp eden 600 işçinin çalıştığı Trendyol deposunda eşitsizlik ve adaletsizliğe karşı Depo, Liman, Tersane ve Deniz İşçileri Sendikası (DGD-SEN) ile Posta Telefon ve Telekomünikasyon İşçileri Sendikası (PTT SEN)'e üye olan ve aralarında SGK'nin Kod-29 kapsamındaki keyfi işten çıkarmalara karşı bulduğu çözüm olan 4646- 4857/25-II-e (Kod 46) maddesi ile olmak üzere küçülme ya da performans gerekçe gösterilerek 12 Ağustos'tan sonra belli aralıklarla en az 54 işçinin işten çıkarılmaları üzerine işten çıkarılan 14 işçi, işten çıkarılanların geri alınması, 5 aylık iş sözleşmesinin kaldırılması ve sendikal faaliyetlerin engellenmemesi talepleri ile 28 Ağustos'ta dağıtım merkezi önünde eylem başlatmışlardır. Kıdem ve ihbar tazminatı dahil hiçbir hakkını alamayan işçiler, Trendyol Esenyurt Depo'da sendikalı oldukları için işten atılmalarının sonucu başlattıkları direnişlerinin 15. gününde Maslak Trendyol Genel Merkezi önünde yaptıkları açıklamada; Trendyol'un işçilere mobbing uyguladığını, tazminat ödememek için işçileri beş buçuk aylık belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırdığını, Emre Özdek'in sendika temsilcisi olduğu için 25/2'den işten çıkartıldığını ifade etmişlerdir. Ardından 20 Eylül tarihinde Maslak'taki Trendyol genel merkezi önünde oturma eylemi yapan işçiler kolluk güçlerince darp edilmiş, ters kelepçeyle gözaltına alınmış, Esenyurt'ta ise işçilerin üzerine servis aracı sürülmüştür. 26 Eylül 2023 günü ise Maslak'ta bulunan Trendyol Genel Merkezi önünde geçen dönem milletvekilimiz Musa Piroğlu ile birlikte katılmış olduğum **“Ya Saygın Bir Uzlaşma Ya Da Tavizsiz Direniş”** sloganı ile oturma eylemi yapan işçilere yine polis müdahale etmiş, basını alandan uzaklaştıran polis ekipleri, işçileri abluka altına almış, oturma eylemine son verilmesinin ardından aralarında DGD-Sen Genel Başkanı ile PTT-Sen Genel Başkanı da olduğu 15 kişi elleri ters kelepçeliyken darp edilerek gözaltına alınmışlardır.

Sendikal örgütlenme hakkını korumaya yönelik iç hukukta ve uluslararası hukukta var olan tüm yasa ve antlaşmalara rağmen sendikal örgütlenme hakkının kullanımı ile ilgili güncel verilere göre ülkede sendikalı işçi oranının sadece yüzde 14.76 olduğu ve toplu iş sözleşmesine tabi işçi oranının ise bundan daha da az olduğu bir ülkede sendikalaşma hakkını gasp eden işverenler hukuksuz eylemlerinden dolayı hiçbir yaptırımla karşılaşmazken anayasal hakları için direnen, sendikalaşan, hak arayan, örgütlenen emekçilerin karşlarına jandarmanın ve polisin dikilmesi, darp edilmeleri ve göz altına alınmaları kabul edilebilir bir durum olamaz.

Bu bağlamda;

- 1- Bir aya yakın bir süredir devam eden Trendyol Esenyurt Depo işçilerinin eylemleri Bakanlığınız bilgisi dahilinde midir?
- 2- Trendyol Esenyurt Depo'da kötü çalışma koşulları, mobbing, kötü muamele uygulamaları, eşitsizlik ve adaletsizliğe karşı servislerde yaşanan can güvenliği gibi pek çok sorunla karşı karşıya kalan işçilerin bu sorunlar karşısında sendikalaşmayı tercih etmeleri üzerine en az 54 işçinin küçülme bahanesi ile işten atılmaları bilginiz dahilinde midir?
- 3- İşçilerin işten atılarak tazminat alacaklarının gasp edildiği Bakanlığınızca bilinmekte midir?
- 4- Trendyol Esenyurt Depo'da sendikalı olmaları nedeniyle işten atılan işçilerin taleplerinin karşılanmasına yönelik Bakanlığınızca bir girişimde bulunulmuş mudur?
- 5- Trendyol Esenyurt Depo 'da Depo, Liman, Tersane ve Deniz İşçileri Sendikası (DGD-SEN) ile Posta Telefon ve Telekomünikasyon İşçileri Sendikası (PTT SEN)'e üye olmaları nedeniyle küçülme ve performans gerekçesi ile ekonomik kriz koşullarında en az 54 işçinin kanundan ve toplu sözleşmeden doğan haklarını açıkça ihlal eden işverenin hak ve hukuk dışı uygulamaları karşısında Bakanlığınızca herhangi bir girişimde bulunulacak mıdır?
- 6- Trendyol çalışanlarının sırf tazminat ödememek amacıyla işverence işçileri 5.5 ay kadar çalıştırdığı ve sonrasında işten çıkardığı iddialarına ilişkin olarak firmaya Bakanlığınızca inceleme yapılmak üzere müfettiş görevlendirmesi yapılmış mıdır?
- 7- Trendyol firmasının son 5 yıl içinde tazminatsız olarak işten çıkardığı işçi sayısı kaçtır?
- 8- Trendyol firmasında son 5 yıl içinde kaç iş kazası ve iş cinayeti yaşanmıştır? Yaşanan bu iş kazalarında/cinayetlerinde yaşamını yitiren, yaralanan veya sakatlanan işçi sayısı kaçtır?
- 9- Trendyol firmasının birçok taşeron şirketle çalışıp, depo işçilerini haberleşme iş kolunda gösterip örgütlenmeyi engellediği iddiaları araştırılacak mıdır?
- 10- Bakanlığınızca birçok işçi hakkı ihlallerinin yaşandığı Trendyol firmasının müfettiş denetimi en son hangi tarihte yapılmıştır? Bu denetimlerde işyerine yönelik raporlanan ihlaller neler olmuştur ve işverene ne tür yaptırımlar uygulanmıştır?
- 11- Anayasal haklarını kullanarak sendikalı olan, haksız ve keyfi biçimde işten çıkarılan işçilerin mağduriyetlerinin giderilmesi ve haklarının iadesi için Bakanlığınızca herhangi bir girişimde bulunulacak mıdır?

- 12- Haklarını kullanan Trendyol Esenyurt Depo'da çalışan işçilere hukuka aykırı bir şekilde kolluk güçlerince sert bir şekilde müdahale edilerek aralarında sendika başkanlarının da bulunduğu 15 kişinin hukuk dışı bir şekilde üstelik ters kelepçeli iken darp edilerek gözaltına alınmasına ilişkin olarak İçişleri Bakanlığı ile herhangi bir temasta bulunulmuş mudur?
- 13- Gasp edilen haklarını almak amacıyla uluslararası sözleşmeler, anayasa ve iş yasalarından doğan haklarını kullanan işçilerin karşlarına dikilen kolluk güçlerince uygulanan hukuk dışı uygulamalara son verilmesine yönelik İçişleri Bakanlığı ile görüşme yapılması düşünülmekte midir?
- 14- Sayısız sendikalaşmanın engellendiğinin kanıtlandığı dava sonucu olmasına rağmen sendikalaşmayı engellemeyi yasaklayan yasa ve yaptırımlar işverenlere yönelik olarak neden uygulanmamaktadır?
- 15- Bakanlığınız, emekçilerin gasp edilen sendika hakkını, toplu iş sözleşme hakkını, grev hakkını güvence altına almak, sendikal hak ve özgürlükleri genişletmek, işverenlerin sendikalaşmayı engelleyici tutumlarına karşı yasaların ve uluslararası sözleşmelerin uygulanmasının hayata geçirilmesini sağlamak üzere uygulamada düzenlemeler yapmayı planlamakta mıdır?